

بیماری‌های عمومی گیاهان زینتی

لکه برگی زبان گنجشک

زبان گنجشک *Fraxinus* درختی خزان کننده و دارای ۶۵ گونه می باشد. *F. excelsior* (ون) مهمترین گونه این جنس است. درختان زبان گنجشک، درختانی سریع الرشد و با فرم گسترده بوده و حدود ۷/۵ تا ۲۴ متر ارتفاع دارند. زبان گنجشک گیاهی مقاوم به خشکی است و در فضای سبز جهت پوشاندن در مناطق خشک، سایه دهی، پارک های جنگلی و به عنوان درخت خیابانی مورد استفاده قرار می گیرد.

علائم بیماری بصورت لکه های قهوه ای رنگ زاویه دار و محدود به رگبرگ ها است که روی قسمت قهوه ای پیکنیدیوم- های سیاه رنگ ظاهر می شود. در حالت دیگر علائم بصورت تشکیل پیکنیدیوم های ریز سیاه رنگ است که با گسترش و افزایش تعداد پیکنیدیوم‌ها، قسمت زیرین آنها، کاملاً نکروز می شود. در این حالت روی رگبرگ‌ها نیز لکه های نارنجی و کشیده ای مشاهده میشود که به سرعت به لکه های قهوه ای رنگ با خال های سیاه تبدیل می شوند. پیکنیدیوم‌ها بصورت فرورفته در بافت، بشکل کروی و سیاه رنگ هستند. عامل بیماری قارچ *Passalora fraxini* شناسایی شده است.

لکه چشم طاووسی برگ زیتون

بیماری لکه چشم طاووسی برگ زیتون اولین بار در سال ۱۳۴۳ از مناطق شمال کشور خصوصاً رودبار گزارش شده است. این بیماری به برگ، دمگل و بندرت به میوه زیتون حمله می کند و در سطح فوقانی برگ ها، لکه های منظم به قطر ۱۰-۶ میلی متر ایجاد می کند. حاشیه این لکه ها سیاه و مرکز آنها قهوه ای خاکستری و مانند چشم طاووس است. لکه ها بیشتر در اواخر تابستان و اوایل پاییز تشکیل می شوند. عامل بیماری قارچ *(Cycloonium oleagineum)* بیشتر در اواخر تابستان و اوایل پاییز تشکیل می شوند. عامل بیماری قارچ *(Cycloonium oleagineum)* بیشتر در اواخر تابستان و اوایل پاییز تشکیل می شوند. عامل بیماری قارچ *Spiloea oleaginea* می باشد. این بیماری چندان مهم نیست و معمولاً نیازی به سمپاشی برای کنترل آن نیست.

لکه برگی هتروسپوریومی میخک

در گلخانه های پرورش میخک در محلات استان مرکزی، بوته هایی با علائم لکه های حلقوی تا بیضوی به رنگ قهوه ای مایل به قرمز دیده می شود. علائم در قلمه های ریشه دار شده روی برگ ها نیز مشاهده شده است، اما در بوته های کامل علائم روی برگ، ساقه، کاسبرگ و گلبرگ مشاهده می شود. عامل بیماری قارچ *Heterosporium echinulatum* تشخیص داده شده است.

قارچ سم اسبی (tap rot, mottled rot)

قارچ *Fomes fomentarias* که کلاهک آن بشکل سم اسب است، اولین بار در سال ۱۳۵۱ در ایران گزارش شده است و از روی درختان افرا، توسکا، بادام، ممرز، راش، بید و نارون جمع آوری شده است و در نواحی شمال کشور، کاشان و کرج و عجب شیر گسترش دارد. این قارچ معمولا ساپروفیت است ولی گاهی بصورت انگل نیز از طریق زخم و بریدگی چوب وارد درخت شده و در سطح وسیعی از تنه پخش می شود و باعث نابودی درخت می شود. محل پوسیدگی سفید مایل به زرد همراه با نواحی تیره رنگی می شود. میسلیم های قارچ ممکن است ترک های حاصل از پوسیدگی را پر کنند. کلاهک (sporophore) قارچ بادوام، سم اسبی شکل و عرض آن تا ۴۰ سانتی متر می رسد. سطح کلاهک صاف، سخت و رنگ آن خاکستری یا قهوه ای مایل به خاکستری تا سیاه می باشد. سطح زیرین کلاهک خاکستری، لوله ها طویل، همراه با سوراخ های بسیار کوچک است.

گونه *F. marginata* روی توسکا و کاج در شمال کشور باعث پوسیدگی چوب می شود.

گونه *F. robustus* در جنگل های اسالم گیلان روی درختان راش و بلوط انتشار دارد و باعث پوسیدگی چوب می

شود.

